نازه‌های نشر

داستان‌بازی‌هایی از انقلاب برای کودکان و نوجوانان در «انقلاب ما»

کتاب «انقلاب ما»؛ مجموعه داستان‌بازی‌های کودک و نوجوان به همت انتشارات «راه یار» منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری فارس، کتاب «انقلاب ما»؛ مجموعه داستان‌بازی‌های کودک و نوجوان به همت خانه «همبازی» است که توسط انتشارات «راه یار» چاپ و راهی بازار نشر شد. در بخشی از مقدمه این کتاب در توضیح انگیزه نگارش آن چنین می‌خوانیم: «مسئله رشد و تربیت یکی از دغدغه‌های اصلی مجموعه‌ها و گروه‌هایی است که در حوزه مسائل علوم انسانی فعالیت می‌کنند. هر مجموعه به فراخور مخاطب و مبانی خود، مسیری را انتخاب می‌کند و در آن قدم برمی‌دارد؛ اما در این میان، کار مبنی کودک‌ونوجوان حساسیت و اهمیت ویژه‌ای دارد. در کودکی و ابتدای نوجوانی، شناخت ما شکل می‌گیرد و عواطف پرورش می‌یابند و مربی برای تکمیل شناخت‌ها و عواطف کودک باید از دریچه نیازهای او وارد شود.

مربی کاربلد می‌داند بازی و داستان نه‌تنها ابزارهایی برای تربیت کودک هستند بلکه با نیازهای واقعی کودک پیوند عمیقی دارند. کودک با بازی و داستان زندگی می‌کند و ادراک خود را با آن‌ها شکل می‌دهد، دنیای اطرافش را به داستان تبدیل می‌کند و علاقه‌مند است دیگران هم دنیا را با داستان برایش نمایش دهند. کودک با بازی کردن زندگی می‌کند؛ اگر بازی را از او بگیرند، قوه حرکت را از او گرفته‌اند. او جسم و جانش را با بازی توانمند و بزرگ می‌کند.

داستان‌بازی‌های این کتاب راه میانبری‌اند برای ارتباط با کودکان؛ اما آنچه به این داستان‌بازی‌ها معنا بخشیده و به آن‌ها حرکت و پویایی داده، مفاهیم مهمی هستند که از اندیشه تربیتی اسلام بدست آمده و با توجه به مسائل و موقعیت‌های گذشته و اکنون انقلاب اسلامی بیان شده‌اند.

این موضوع ارتباط تربیت و انقلاب اسلامی را بیان می‌کند. جریان انقلاب اسلامی از جایی در تاریخ شروع شده و به آینده پیوند خورده است و با همه فرازونشیب‌هایی که از سر گذرانده و انتظارش را می‌کشد، به پیش می‌رود.

این انقلاب نیز مانند انسان متولد شد، با انسان‌های رشدیافته پا گرفت، رشد کرد و به بلوغ رسید و در این صعود شانه به شانه، جامعه‌ای از انسان‌های تربیت‌یافته را شکل داد؛ این گونه انقلاب اسلامی و تربیت، الهام‌بخشی‌های گسترده برای هم و پیوند جدی با هم دارند. بر این اساس، برای عمل مربی شیوه متفاوت مقایسه تطبیقی مفهوم تربیت و انقلاب اسلامی را ارائه کرده‌ایم.

داستان‌بازی‌های این کتاب، ماجراجویی واقعی است که به انقلاب اسلامی، روابط داخلی و خارجی‌اش، فرصت‌ها و تهدیدها و سرنوشت آن مربوط است. این موقعیت‌ها از ماجرای کاپیتول‌سیون آغاز می‌شود و تا زمان حال ادامه پیدا می‌کند. کاپیتول‌سیون، قیام‌های پی در پی مردم در شهرهای مختلف، اعتصاب کارگران صنعت نفت، سرگرمی‌ها و غفلت‌ها، فرار شاه از ایران، حکومت اسلامی، طوفان شن طبس، تغییر محاسبات ذهنی، باشگاه تحریمی‌ها، نفوذ داخلی، پیشرفت و مسئله عدالت‌خواهی را یک به یک در جای خود کاملاً توضیح داده‌ایم».

ناهید کریمی، زینب‌السادات حسینی، حمیده حسینا و نرگس کاهانی نویسندگی، سمیه محمدی مقدم و زینب‌السادات حسینی طراحی بازی‌ها و سیدحامد حسینی، طراحی گرافیکی این کتاب را برعهده داشته‌اند.

«انقلاب ما» در ۱۶۰ صفحه، شمارگان هزار نسخه و با قیمت ۸۰هزار تومان توسط انتشارات «راه یار» منتشر شده است.

WWW.QUDSONLINE.IR سه‌شنبه ۲۹ شهریور ۱۴۰۱ ■ ۲۳ صفر ۱۴۴۴ ■ ۲۰ سپتامبر ۲۰۲۲ ■ سال سی و پنجم ■ شماره ۹۹۰۹ ■ ویژه‌نامه ۴۲۷

نکته‌ها

آیت‌الله حائری شیرازی

شرح حکمتی از امیرالمؤمنین(ع) در خصوص راستگویی

در حکمتی از امیرالمؤمنین(ع) آمده است «ترک الکذب تشریفا للصدق»؛ خداوند ترک دروغگویی را واجب کرد برای حرمت یافتن راستگویی.

محور ارزش، «صدق» است و در نتیجه کذب که بی‌ارزش است باید از بین برود و ترک آن واجب است؛ چنان‌که مثلاً اسلام عزیز است، پس برای سرکوبی دشمنان آن، جهاد واجب است.

دروغ لازم به نظر می‌رسد، باید بسنجیم دروغ ما چقدر ارزش دارد. اتمم(ع) گاهی از کذب استفاده کرده‌اند؛ ولی احاطه امامان به محیط خود و نیز به تعبیرات و ارزش دو چندانی که برای صدق قائل هستند پیدا کند، اگر ارزش اعتباری کذب به قدری افزایش یابد که به ارزش طبیعی صدق بچربد، کذب تجویز خواهد شد. بنابراین، در جایی که ارزش اعتباری کذب به قدری افزایش یابد که به ارزش امکان در «تعبیرات» تصرف کنند، نه در «ما یقع به التعبیر»، یعنی مثلاً کلمات دو پهلو می‌گفتند تا به ارزش صدق لطمه وارد نشود.

مثلاً وقتی حضرت صادق(ع) می‌خواهند در مقابل ابوحنیفه تقیه کنند، در پاسخ یکی از دوستان خود که تعبیر خواب خود را از حضرت سؤال کرده بود، فرمودند: «اعلم در مجلس هست»؛ ابوحنیفه هم خیال کرد اعلم خودش است و تعبیر خواب را بیان کرد. حضرت در پاسخ ابوحنیفه فرمودند: «تالله لقد أصبت»؛ آن سؤال کننده از این جواب‌های حضرت سخت به تحیر می‌افتد؛ ولی حضرت بعداً به او می‌فهمانند منظورشان از اعلم، ابوحنیفه نبوده و منظورشان از «تالله لقد أصبت» نیز این بوده که به خدا سوگند، به خطا اصابت کردی!

نماینده حضرت یوسف(ع) نیز که صدازد «ای دزدها!»، از همین باب است؛ زیرا برادران یوسف جام یوسف را ندزدیده بودند بلکه یوسف را در سال‌های قبل دزدیده بودند. البته باید این را اضافه کنیم در مراحلی که گوینده نظر خیر خواهانه‌ای دارد، اگر دروغ بگوید، هرگز دروغ به شمار نمی‌آید. چنان‌که پیامبر اکرم(ص) فرمودند: «والله ابراهیم دروغ نگفت» در حالی که ابراهیم(ع) در پاسخ مردم که می‌گفتند «تو بت‌ها را شکستی؟»، گفت بت بزرگ شکسته است: «بل فعله کبیرهم هذا فاسألوهم إن کانوا ینطقون»؛ بلکه این کار را بزرگشان کرده است! از آن‌ها بپرسید اگر سخن می‌گویند.

محبوب ترین بندگان خدا نزد وی کسی است که با بندگان او دلسوزتر و مهربان‌تر باشد.

بایست مکان نمازگزار یا مسجد یا خانه یا جای دیگر، از زینت و زیور دنیوی دور باشد؛ بلکه وضع مکان طوری باشد که مصلی را به یاد آخرت و عالم تجرد وادار کند. (پندهای آسمانی، قم؛ نور معارف، ۱۳۹۶)

حجت‌الاسلام سیدسجاد ایزدهی در نشستی مطرح کرد

۴ کارویژه رهبر معظم انقلاب در توسعه گفتمان فقه حکومتی

کرسی «رویکرد حکومتی به فقه از دیدگاه امام خامنه‌ای» با ارائه حجت‌الاسلام والمسلمین سیدسجاد ایزدهی در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری شبستان، کرسی «رویکرد حکومتی به فقه از دیدگاه امام خامنه‌ای» با ارائه حجت‌الاسلام والمسلمین سیدسجاد ایزدهی، رئیس پژوهشکده نظام‌های اسلامی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد.

حجت الاسلام ایزدهی در این نشست با اشاره به پیشینه فقه حکومتی گفت: ایده‌فقه حکومتی مربوط به پس از انقلاب است که توسط حضرت امام(ره) مطرح شد و در واقع مؤسس و راهبر فقه حکومتی ایشان هستند. البته آنچه در زمان حضرت امام مطرح شد، به‌صورت اجمالی بود و در دوره آیت‌الله خامنه‌ای شاهد طرح تفصیلی این گفتمان هستیم. در واقع رهبر معظم انقلاب راهبری این جریان را پس از حضرت امام بر عهده گرفتند و اگر اهتمام و طرح و پیگیری ایشان در سطح حوزه نبود، شاید به موفقیت لازم در این زمینه نمی‌رسیدیم.

رئیس پژوهشکده نظام‌های اسلامی پژوهشگاه در مورد نقش آیت‌الله خامنه‌ای در توسعه گفتمان فقه حکومتی گفت: عمدتاً ادبیات فقه حکومتی، راهبری و تفصیل این امر از جهاتی مربوط به رهبر معظم انقلاب است. در واقع این را از جهات مختلفی می‌توان تحلیل کرد. استاد خارج فقه سیاسی ادامه داد: یکی از این جهات، جهت «راهبری» گفتمان فقه حکومتی است. توضیح آنکه، راهبری رهبری باید ناظر به گستره فراگیری باشد که یکی از آن‌ها نرم‌افزار اداره جامعه است که در حوزه حکومت اسلامی، این نرم‌افزار مبانی است. مرحوم حضرت امام هم این امر را مطرح و پیگیری کردند، اما آیت‌الله خامنه‌ای در سطح راهبری آن را تفصیل و امتداد داده و حوزه علمیه را به این سمت کشانده‌اند که فقه باید، فقه حکومتی باشد تا بتواند پاسخگوی نیازهای جامعه و نظام اسلامی باشد.

وی به‌عنوان جهت دوم، به «دکترات و گفتمان‌سازی» اشاره کرد و گفت: از جنبه دیگر، ذکر دکترات برای فقه حکومتی و تبدیل آن به گفتمان در حوزه‌های علمیه، از جمله فعالیت‌های رهبری در این زمینه است. ایشان در فضایی که رویکرد فردی حاکم است، برای موجه کردن گفتمان فقه حکومتی، به تبیین ترات و تراث فقه حکومتی پرداخته‌اند در ادواری که برای فقه برشمرده و جنبه‌های سیاسی و حکومتی فقه در دوره‌های مختلفی از قبیل دوره کرکی و نراقی و ... را به رخ کشیده‌اند. ایزدهی طرح فقه‌های مضاف و تخصصی را دیگر جهات کنشگری آیت‌الله خامنه‌ای دانست و فقه حکومتی برشمرد: در زمان‌های پیشین، حتی در زمان حضرت امام و پیشتر از آن در زمان آیات عظام حائری و بروجردی، خیلی این بحث‌ها مطرح نبود. در زمان حضرت امام اندکی بحث فقه‌های تخصصی و مضاف مطرح شد اما در دوره آیت‌الله خامنه‌ای شاهد رشد روزافزون این بحث‌ها هستیم. در ۴۰-۳۰ سال گذشته شاهد توفیقات فراوانی در این زمینه هستیم که اساساً قابل مقایسه با گذشته نیست.

■ **نقش رهبری در توسعه گفتمان فقه حکومتی**

رئیس پژوهشکده نظام‌های اسلامی پژوهشگاه در مورد نقش آیت‌الله خامنه‌ای در توسعه گفتمان فقه حکومتی گفت: عمدتاً ادبیات فقه حکومتی، راهبری و تفصیل این امر از جهاتی مربوط به رهبر معظم انقلاب است. در واقع این را از جهات مختلفی می‌توان تحلیل کرد. استاد خارج فقه سیاسی ادامه داد: یکی از این جهات، جهت «راهبری» گفتمان فقه حکومتی است. توضیح آنکه، راهبری رهبری باید ناظر به گستره فراگیری باشد که یکی از آن‌ها نرم‌افزار اداره جامعه است که در حوزه حکومت اسلامی، این نرم‌افزار مبانی است. مرحوم حضرت امام هم این امر را مطرح و پیگیری کردند، اما آیت‌الله خامنه‌ای در سطح راهبری آن را تفصیل و امتداد داده و حوزه علمیه را به این سمت کشانده‌اند که فقه باید، فقه حکومتی باشد تا بتواند پاسخگوی نیازهای جامعه و نظام اسلامی باشد.

وی به‌عنوان جهت دوم، به «دکترات و گفتمان‌سازی» اشاره کرد و گفت: از جنبه دیگر، ذکر دکترات برای فقه حکومتی و تبدیل آن به گفتمان در حوزه‌های علمیه، از جمله فعالیت‌های رهبری در این زمینه است. ایشان در فضایی که رویکرد فردی حاکم است، برای موجه کردن گفتمان فقه حکومتی، به تبیین ترات و تراث فقه حکومتی پرداخته‌اند در ادواری که برای فقه برشمرده و جنبه‌های سیاسی و حکومتی فقه در دوره‌های مختلفی از قبیل دوره کرکی و نراقی و ... را به رخ کشیده‌اند. ایزدهی طرح فقه‌های مضاف و تخصصی را دیگر جهات کنشگری آیت‌الله خامنه‌ای دانست و فقه حکومتی برشمرد: در زمان‌های پیشین، حتی در زمان حضرت امام و پیشتر از آن در زمان آیات عظام حائری و بروجردی، خیلی این بحث‌ها مطرح نبود. در زمان حضرت امام اندکی بحث فقه‌های تخصصی و مضاف مطرح شد اما در دوره آیت‌الله خامنه‌ای شاهد رشد روزافزون این بحث‌ها هستیم. در ۴۰-۳۰ سال گذشته شاهد توفیقات فراوانی در این زمینه هستیم که اساساً قابل مقایسه با گذشته نیست.

■ **فقه حکومتی نمی‌تواند از فقه نظام‌بی‌نیاز باشد**

ایزدهی در تبیین نسبت فقه حکومتی و فقه نظام گفت: فقه حکومتی، فقهی است که توانایی اداره حکومت را دارد و باید بتواند نظام‌های مختلف را در این زمینه طراحی و فعال کند؛ بنابراین فقه حکومتی نمی‌تواند از فقه نظام بی‌نیاز و بی‌توجه به آن باشد.

حجت‌الاسلام ایزدهی در بخش پایانی ارائه به بحث آسیب‌شناسی فقه حکومتی پرداخت و به دو آسیب اشاره کرد و افزود: یکی از آسیب‌های موجود، بحث موضوع‌شناسی است که باید به‌طور تخصصی به آن پرداخته شود.

موضوع دیگر، ساختارسازی و نهادسازی و طراحی ساختارها و ابزارهاست که در این زمینه نیز باید ورود تفصیلی داشته باشیم. وی با اشاره به جامعیت دین اظهار کرد: لازمه جامعیت دین دخالت در سیاست است که لازمه آن فقه حکومتی است و بین فقه حکومتی و فقه نظام‌ساز تفاوت وجود دارد.

وقف‌هایی برای سوگواران دهه آخر صفر

گزیده

واقفانی بوده‌اند که حسینیه و آب‌انبار خود را برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی در مناسبت‌ها به ویژه محرم و صفر وقف کرده‌اند؛ به عنوان نمونه مرحوم حاج عبدالباقی که حدود ۱۴۰ سال پیش در شهر نراق دلیجان استان مرکزی زندگی می‌کرد حسینیه و آب‌انبار خود را در آن زمان وقف کرد.

مهدیه قمری | سابقه وقف هرچند به خاطر حس فطری خیرخواهی و نوع‌دوستی که در ذات انسان است، به درازای زندگی و قدمت او است ولی آنچه وقف اسلامی خوانده می‌شود در قالبی جدید که همراه با تنوع، پایداری و هدفمندی بود توسط رسول گرامی اسلام(ص) پایه گذاشته شد. مخیریق یهودی اموالش را به پیامبر اسلام(ص) هبه کرد و پیامبر آن‌ها را در قالب صدقه جاریه در خدمت نیازمندان قرار داد و این‌گونه بود که هسته اولیه «وقف اسلامی» شکل گرفته و پیامبر اکرم(ص) نخستین واقف نام گرفت.

از سوی دیگر حضرت علی بن ابی‌طالب(ع) را با وقف‌هایی که انجام داد و نکاتی که در وقف‌نامه‌ها نگاشت پایه‌گذار شیوه وقف‌نامه‌نویسی می‌نامند؛ هم او که در این وقف‌نامه‌ها فرزندش امام حسن(ع) را متولی موقوفات پس از خودش قرار داد. ایام عزاداری شیعیان در دهه آخر صفر به همین مناسبت به دهه وقف نام‌گذاری شده است. در گزارش پیش رو تلاش کرده‌ایم آن دسته از وقف‌هایی را که در خدمت سنت عزاداری این دهه در مشهدالرضا(ع) انجام شده معرفی کنیم. اختصاص درآمد حاصل از تمام یا بخشی از موقوفات برای برگزاری مراسم سوگواری و روضه‌خوانی در ایام دهه آخر صفر سرفصلی از موقوفات آستان قدس رضوی را در این زمینه به خود اختصاص داده است.

■ **مراسم شمع‌گردانی در سالروز شهادت امام رضا(ع)**

همه ما با مراسم شمع‌گردانی که در سالروز شهادت امام رضا(ع) و همزمان با شام شهادت این امام رئوف توسط خادمان برگزار می‌شود آشنا هستیم، اما شاید کمتر کسی بداند این مراسم در قالب خطبه‌خوانی نوعی وقف بوده است.

داستان این وقف از سال ۱۱۶۰هجری خورشیدی آغاز می‌شود؛ زمانی که خراسان سلطانی به نام علیشاه داشته و از او برای خطبه‌خوانی‌هایی از جمله مراسم شمع‌گردانی، وقف‌نامه‌ای موجود است. در سال ۱۱۶۰هجری خورشیدی، همه خادمان برای برگزاری مراسم شمع‌گردانی با شمعی در دست، گرد اگرد صحن جمهوری اسلامی (در گذشته در صحن عتیق) می‌ایستادند و با نوای خطبه‌خوان، عزاداری می‌کردند. جالب است بدانید با شکل‌گیری اداره تشریفات آستان قدس رضوی، خطبه‌خوانی در شب عاشورا و شب شهادت امام رضا(ع) به شکل کنونی مرسوم شد.

■ **وقفی برای هزینه‌های برگزاری مراسم روضه‌خوانی**

وقف‌نامه‌ای موجود است که نشان می‌دهد هزینه‌های برگزاری مراسم روضه‌خوانی شب سالروز شهادت امام رضا(ع) در سال ۱۳۳۷ قمری و مصارف موقوفه وزیر نظام در سال ۱۲۹۳ قمری است و این وقف قدمتی ۱۵۵ ساله دارد.

هزینه‌های مربوط به برگزاری مجلس روضه‌خوانی دهه آخر ماه صفر در ایوان طلا (ایوان نادری) از محل درآمد حاصل از این وقف پرداخت می‌شود.

■ **وقف یک باب تیمچه تا دکان خرقه‌دوزی برای عزاداری‌ها**

میرزا محمدمهدی نوائی لشکرنویس نیز از دیگر واقفانی است که برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی در محرم و صفر دارایی‌های خود را وقف کرد. او در سال ۱۲۷۵هجری قمری، نصف مشاع از یک باب تیمچه در محله سرشور، یک باب دکان خرقه‌دوزی واقع در بازارچه زرگران که به دو باب تبدیل شده، یک باب دکان صباغی واقع در خیابان علیا و دکان همه‌مدان خیازی واقع در خیابان علیای مشهد که به چهار باب تبدیل شده را وقف حضرت رضا(ع) کرد. در آن زمان درآمدی که از این وقف کسب می‌شد دو تومان و ۴ هزار دینار- از کل درآمد ۳۵ تومان موقوفات واقف در تاریخ وقف - بود که طبق وقف‌نامه باید به دو نفر روضه‌خوان داده شود که یکی در دهه عاشورا هر شب کنار در حرم و دیگری در دهه صفر در توحیدخانه مبارکه ذکر مصیبت گوید.

■ **وقف مغازه‌های بازار کفش‌دوزان نیز وقف می‌شود**

در این میان، فضل‌الله خان وزیر نظام نیز از جمله سالروز شهادت امام رضا(ع) از جمله وقف‌هایی است که یک زوج در سال ۱۲۷۶ انجام داده‌اند.

یک قطعه باغ مشهور به باغ رضوان، یک قطعه باغ مشهور به باغ سنجلیه ۱۰سهم آب از قنات و محل زراعت سنگویی، دو سهم آب از محل زراعت توزنده جان و همچنین سه سهم حمام از مدار ۹سهم حمام بازار نیشابور از جمله این موقوفه خاص بوده که امام‌وردی خان بیات مختاری و همسر وی، آبجی سلطان برای آستان قدس رضوی وقف کرده‌اند.

■ **از خرید مزرعه تا وقف قنات برای عزاداری شهادت امام رضا(ع)**

میرزا محمدحسین حسینی مؤتمن‌الدوله عضدالملک قزوینی وقف‌های ویژه را با خرید مزرعه و وقف آن همراه با وقف قنات تکمیل می‌کند. او خرید و وقف چند باب مغازه برای حرم مطهر و بنا و وقف حمام زنانه معروف به حمام آقچه را انجام داد. اما از میان وقف‌هایش، وقف درآمد شش دانگ یک رشته قنات مشهور به اراضی چهارطاقی که صرف عزاداری در ایام شهادت ائمه اطهار(ع) از جمله سالروز رحلت پیامبر اکرم(ص)، شهادت امام حسن مجتبی(ع) و شهادت امام رضا(ع) در پایان ماه صفر شود از مهم‌ترین و معروف‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود.

■ **وقف حسینیه و آب انبار برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی**

به جز کاروانسرا، واقفانی بوده‌اند که حسینیه و آب‌انبار خود را برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی در مناسبت‌ها به‌ویژه محرم و صفر وقف کرده‌اند؛ به عنوان نمونه مرحوم حاج عبدالباقی که حدود ۱۴۰ سال پیش در شهر نراق دلیجان استان مرکزی زندگی می‌کرد حسینیه و آب انبار خود را در آن زمان وقف کرد.

در این مجموعه، محلی برای نگهداری نخل (نمادی از تابوت امام حسین(ع)) تعبیه شده و برای آبگیری آن در بیرون مخزن حوضچه‌ای از شن و ماسه وجود دارد که سالی یک بار آب از قنات حاج الله دادی یا آب دشت به آن وارد شده و شن و ماسه موجود در این حوضچه کار تصفیه آب را انجام می‌داده است.

■ **وقف باغ برای آستان قدس رضوی**

وقف باغ برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی ویژه سالروز شهادت امام رضا(ع) از جمله وقف‌هایی است که یک زوج در سال ۱۲۷۶ انجام داده‌اند.

یک قطعه باغ مشهور به باغ رضوان، یک قطعه باغ مشهور به باغ سنجلیه ۱۰سهم آب از قنات و محل زراعت سنگویی، دو سهم آب از محل زراعت توزنده جان و همچنین سه سهم حمام از مدار ۹سهم حمام بازار نیشابور از جمله این موقوفه خاص بوده که امام‌وردی خان بیات مختاری و همسر وی، آبجی سلطان برای آستان قدس رضوی وقف کرده‌اند.

■ **از خرید مزرعه تا وقف قنات برای عزاداری شهادت امام رضا(ع)**

میرزا محمدحسین حسینی مؤتمن‌الدوله عضدالملک قزوینی وقف‌های ویژه را با خرید مزرعه و وقف آن همراه با وقف قنات تکمیل می‌کند. او خرید و وقف چند باب مغازه برای حرم مطهر و بنا و وقف حمام زنانه معروف به حمام آقچه را انجام داد. اما از میان وقف‌هایش، وقف درآمد شش دانگ یک رشته قنات مشهور به اراضی چهارطاقی که صرف عزاداری در ایام شهادت ائمه اطهار(ع) از جمله سالروز رحلت پیامبر اکرم(ص)، شهادت امام حسن مجتبی(ع) و شهادت امام رضا(ع) در پایان ماه صفر شود از مهم‌ترین و معروف‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود.

■ **وقف یک کاروانسرا برای ظهور حضرت مهدی(عج)**

میرزا کریم یکی از واقفانی است که در وصیت‌نامه خود کاروانسرایش را برای ظهور حضرت مهدی(عج) وقف کرده است. او واقفی همدانی است و جالب است این کاروانسرا را علاوه بر خدمت‌رسانی به مردم، تا ظهور امام زمان(عج) برای اطعام مردمی که در عزاداری‌های ابا عبدالله شرکت می‌کنند وقف کرده است.

کاروانسرای میرزا کاظم یا میرزا کریم همان سیمای کهن دوران قاجار را حفظ کرده و دارای در چوبی قدیمی و ایوان‌ها و حجره‌های باصفای بازار کهن همدان است.

■ **وقف حسینیه و آب انبار برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی**

به جز کاروانسرا، واقفانی بوده‌اند که حسینیه و آب‌انبار خود را برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی در مناسبت‌ها به‌ویژه محرم و صفر وقف کرده‌اند؛ به عنوان نمونه مرحوم حاج عبدالباقی که حدود ۱۴ سال پیش در شهر نراق دلیجان استان مرکزی زندگی می‌کرد حسینیه و آب انبار خود را در آن زمان وقف کرد.

در این مجموعه، محلی برای نگهداری نخل (نمادی از تابوت امام حسین(ع)) تعبیه شده و برای آبگیری آن در بیرون مخزن حوضچه‌ای از شن و ماسه وجود دارد که سالی یک بار آب از قنات حاج الله دادی یا آب دشت به آن وارد شده و شن و ماسه موجود در این حوضچه کار تصفیه آب را انجام می‌داده است.

■ **وقف باغ برای آستان قدس رضوی**

وقف باغ برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی ویژه سالروز شهادت امام رضا(ع) از جمله وقف‌هایی است که یک زوج در سال ۱۲۷۶ انجام داده‌اند.

یک قطعه باغ مشهور به باغ رضوان، یک قطعه باغ مشهور به باغ سنجلیه ۱۰سهم آب از قنات و محل زراعت سنگویی، دو سهم آب از محل زراعت توزنده جان و همچنین سه سهم حمام از مدار ۹سهم حمام بازار نیشابور از جمله این موقوفه خاص بوده که امام‌وردی خان بیات مختاری و همسر وی، آبجی سلطان برای آستان قدس رضوی وقف کرده‌اند.

■ **از خرید مزرعه تا وقف قنات برای عزاداری شهادت امام رضا(ع)**

میرزا محمدحسین حسینی مؤتمن‌الدوله عضدالملک قزوینی وقف‌های ویژه را با خرید مزرعه و وقف آن همراه با وقف قنات تکمیل می‌کند. او خرید و وقف چند باب مغازه برای حرم مطهر و بنا و وقف حمام زنانه معروف به حمام آقچه را انجام داد. اما از میان وقف‌هایش، وقف درآمد شش دانگ یک رشته قنات مشهور به اراضی چهارطاقی که صرف عزاداری در ایام شهادت ائمه اطهار(ع) از جمله سالروز رحلت پیامبر اکرم(ص)، شهادت امام حسن مجتبی(ع) و شهادت امام رضا(ع) در پایان ماه صفر شود از مهم‌ترین و معروف‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود.

■ **وقف یک کاروانسرا برای ظهور حضرت مهدی(عج)**

میرزا کریم یکی از واقفانی است که در وصیت‌نامه خود کاروانسرایش را برای ظهور حضرت مهدی(عج) وقف کرده است. او واقفی همدانی است و جالب است این کاروانسرا را علاوه بر خدمت‌رسانی به مردم، تا ظهور امام زمان(عج) برای اطعام مردمی که در عزاداری‌های ابا عبدالله شرکت می‌کنند وقف کرده است.

کاروانسرای میرزا کاظم یا میرزا کریم همان سیمای کهن دوران قاجار را حفظ کرده و دارای در چوبی قدیمی و ایوان‌ها و حجره‌های باصفای بازار کهن همدان است.

■ **وقف یک باب تیمچه تا دکان خرقه‌دوزی برای عزاداری‌ها**

میرزا محمدمهدی نوائی لشکرنویس نیز از دیگر واقفانی است که برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی در محرم و صفر دارایی‌های خود را وقف کرد. او در سال ۱۲۷۵هجری قمری، نصف مشاع از یک باب تیمچه در محله سرشور، یک باب دکان خرقه‌دوزی واقع در بازارچه زرگران که به دو باب تبدیل شده، یک باب دکان صباغی واقع در خیابان علیا و دکان همه‌مدان خیازی واقع در خیابان علیای مشهد که به چهار باب تبدیل شده را وقف حضرت رضا(ع) کرد. در آن زمان درآمدی که از این وقف کسب می‌شد دو تومان و ۴ هزار دینار- از کل درآمد ۳۵ تومان موقوفات واقف در تاریخ وقف - بود که طبق وقف‌نامه باید به دو نفر روضه‌خوان داده شود که یکی در دهه عاشورا هر شب کنار در حرم و دیگری در دهه صفر در توحیدخانه مبارکه ذکر مصیبت گوید.

■ **وقف مغازه‌های بازار کفش‌دوزان نیز وقف می‌شود**

در این میان، فضل‌الله خان وزیر نظام نیز از جمله سالروز شهادت امام رضا(ع) از جمله وقف‌هایی است که مغازه‌های بازار کفش‌دوزان در سال ۱۲۷۱ که متصل به صحن مقدس عتیق بود به انضمام زمین خریداری شده در محل در وسط بازار کفش‌دوزان واقع در مشهد را برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی ویژه دهه آخر ماه صفر وقف کرده است. وقف‌نامه دیگری که موجود است مربوط به همسر میرزا عباس علی خان احتشام نظام است. نامش هاجر خانم است و براساس وصیت همسرش یک طشت (۴ شعیر) از روستای خورشید آباد زرند ساوه را وقف امام هشتم(ع) می‌کند تا درآمد حاصل از این وقف برای مراسم تعزیه و روضه‌خوانی در دهه آخر ماه صفر اختصاص یابد.

■ **وقف برای هزینه‌های برگزاری مراسم روضه‌خوانی**

وقف‌نامه‌ای موجود است که نشان می‌دهد هزینه‌های برگزاری مراسم روضه‌خوانی شب سالروز شهادت امام رضا(ع) در سال ۱۳۳۷ قمری و مصارف موقوفه وزیر نظام در سال ۱۲۹۳ قمری است و این وقف قدمتی ۱۵۵ ساله دارد.

هزینه‌های مربوط به برگزاری مجلس روضه‌خوانی دهه آخر ماه صفر در ایوان طلا (ایوان نادری) از محل درآمد حاصل از این وقف پرداخت می‌شود.

■ **وقف یک باب تیمچه تا دکان خرقه‌دوزی برای عزاداری‌ها**

میرزا محمدمهدی نوائی لشکرنویس نیز از دیگر واقفانی است که برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی در محرم و صفر دارایی‌های خود را وقف کرد. او در سال ۱۲۷۵هجری قمری، نصف مشاع از یک باب تیمچه در محله سرشور، یک باب دکان خرقه‌دوزی واقع در بازارچه زرگران که به دو باب تبدیل شده، یک باب دکان صباغی واقع در خیابان علیا و دکان همه‌مدان خیازی واقع در خیابان علیای مشهد که به چهار باب تبدیل شده را وقف حضرت رضا(ع) کرد. در آن زمان درآمدی که از این وقف کسب می‌شد دو تومان و ۴ هزار دینار- از کل درآمد ۳۵ تومان موقوفات واقف در تاریخ وقف - بود که طبق وقف‌نامه باید به دو نفر روضه‌خوان داده شود که یکی در دهه عاشورا هر شب کنار در حرم و دیگری در دهه صفر در توحیدخانه مبارکه ذکر مصیبت گوید.

■ **وقف مغازه‌های بازار کفش‌دوزان نیز وقف می‌شود**

در این میان، فضل‌الله خان وزیر نظام نیز از جمله سالروز شهادت امام رضا(ع) از جمله وقف‌هایی است که مغازه‌های بازار کفش‌دوزان در سال ۱۲۷۱ که متصل به صحن مقدس عتیق بود به انضمام زمین خریداری شده در محل در وسط بازار کفش‌دوزان واقع در مشهد را برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی ویژه دهه آخر ماه صفر وقف کرده است. وقف‌نامه دیگری که موجود است مربوط به همسر میرزا عباس علی خان احتشام نظام است. نامش هاجر خانم است و براساس وصیت همسرش یک طشت (۴ شعیر) از روستای خورشید آباد زرند ساوه را وقف امام هشتم(ع) می‌کند تا درآمد حاصل از این وقف برای مراسم تعزیه و روضه‌خوانی در دهه آخر ماه صفر اختصاص یابد.

■ **وقف یک کاروانسرا برای ظهور حضرت مهدی(عج)**

میرزا کریم یکی از واقفانی است که در وصیت‌نامه خود کاروانسرایش را برای ظهور حضرت مهدی(عج) وقف کرده است. او واقفی همدانی است و جالب است این کاروانسرا را علاوه بر خدمت‌رسانی به مردم، تا ظهور امام زمان(عج) برای اطعام مردمی که در عزاداری‌های ابا عبدالله شرکت می‌کنند وقف کرده است.

کاروانسرای میرزا کاظم یا میرزا کریم همان سیمای کهن دوران قاجار را حفظ کرده و دارای در چوبی قدیمی و ایوان‌ها و حجره‌های باصفای بازار کهن همدان است.

■ **وقف حسینیه و آب انبار برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی**

به جز کاروانسرا، واقفانی بوده‌اند که حسینیه و آب‌انبار خود را برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی در مناسبت‌ها به‌ویژه محرم و صفر وقف کرده‌اند؛ به عنوان نمونه مرحوم حاج عبدالباقی که حدود ۱۴ سال پیش در شهر نراق دلیجان استان مرکزی زندگی می‌کرد حسینیه و آب‌انبار خود را در آن زمان وقف کرد.

در این مجموعه، محلی برای نگهداری نخل (نمادی از تابوت امام حسین(ع)) تعبیه شده و برای آبگیری آن در بیرون مخزن حوضچه‌ای از شن و ماسه وجود دارد که سالی یک بار آب از قنات حاج الله دادی یا آب دشت به آن وارد شده و شن و ماسه موجود در این حوضچه کار تصفیه آب را انجام می‌داده است.

■ **وقف باغ برای آستان قدس رضوی**

وقف باغ برای برگزاری مراسم روضه‌خوانی ویژه سالروز شهادت امام رضا(ع) از جمله وقف‌هایی است که یک زوج در سال ۱۲۷۶ انجام داده‌اند.

یک قطعه باغ مشهور به باغ رضوان، یک قطعه باغ مشهور به باغ سنجلیه ۱۰سهم آب از قنات و محل زراعت سنگویی، دو سهم آب از محل زراعت توزنده جان و همچنین سه سهم حمام از مدار ۹سهم حمام بازار نیشابور از جمله این موقوفه خاص بوده که امام‌وردی خان بیات مختاری و همسر وی، آبجی سلطان برای آستان قدس رضوی وقف کرده‌اند.

■ **از خرید مزرعه تا وقف قنات برای عزاداری شهادت امام رضا(ع)**

میرزا محمدحسین حسینی مؤتمن‌الدوله عضدالملک قزوینی وقف‌های ویژه را با خرید مزرعه و وقف آن همراه با وقف قنات تکمیل می‌کند. او خرید و وقف چند باب مغازه برای حرم مطهر و بنا و وقف حمام زنانه معروف به حمام آقچ